

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากร :
กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**FACTORS AFFECTING OFFICER'S STRESS AT WORK :
A CASE STUDY OF OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY,
MINISTRY OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT**

จินดารัตน์ บุตรจินดา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากร :
กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จินดารัตน์ บุตรจินดา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากร :

กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Factors Affecting Officer's Stress at Work: A Case Study of Office of

The Permanent Secretary, Ministry of Natural Resources and Environment

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวจินดารัตน์ บุตรจินดา

วิชาเอก

การจัดการทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร นิตาภรณ์กุล, Ph.D.

ปีการศึกษา

2559

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อศิศศักดิ์ จันทระประภาเลิศ, D.B.A.)

กรรมการ

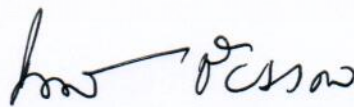
(อาจารย์นพวรรณ พจน์พิสุทธิพงศ์, Ph.D.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร นิตาภรณ์กุล, Ph.D.)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร นิตาภรณ์กุล, Ph.D.)

วันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2560

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากร : กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวจินดารัตน์ บุตรจินดา
วิชาเอก	การจัดการทั่วไป
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร นิลภรณ์กุล, Ph.D.
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการงานที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Independent samples t-test, One-way ANOVA, Least Significant Difference (LSD) และ Pearson Product-Moment Coefficient Correlation ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยปัจจัยการทำงานด้านลักษณะงานอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยความเครียดในการทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพจิตอยู่ในระดับสูงสุด

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลากรที่เป็นเพศชายจะมีระดับความเครียดสูงกว่าบุคลากรที่เป็นเพศหญิง บุคลากรที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความเครียดในการทำงานโดยรวมมากกว่าบุคลากรที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และบุคลากรที่มีระยะเวลาในการทำงาน 5-10 ปี มีความเครียดในการทำงานโดยภาพรวมมากกว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี นอกจากนี้ ปัจจัยการทำงานโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความเครียดในการทำงานในระดับสูง

คำสำคัญ : ปัจจัยด้านการงาน ความเครียด

Independent Study Title	Factors Affecting Officer's Stress at Work: A Case Study of Office of The Permanent Secretary, Ministry of Natural Resources and Environment
Name-Surname	Miss Jindarat Butjinda
Major Subject	General Management
Independent Study Advisor	Assistant Professor Napaporn Nilapornkul, Ph.D.
Academic Year	2016

ABSTRACT

The study was conducted to investigate the levels of stress at work and the individual factors on the work performance that had influences on the employees' stress. The data were collected from 300 employees of the Office of the Permanent Secretary for the Ministry of Natural Resources and Environment through a questionnaire. Descriptive statistics comprising Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation were employed for the data analysis while inferential statistics applied to test hypothesis were Independent samples t-test, One-way ANOVA, Least Significant Difference (LSD), and Pearson Product-Moment Coefficient Correlation at 0.05 level of significance.

The findings revealed that the opinion of the employees on overall work performance factors was at a low level, and the performance factor on the job characteristics was found at the highest level. Also, the opinion of the employees on overall stress at work was at a low level, and the stress at work regarding the change in mental health was at the highest level.

The results of hypothesis testing identified that the male employees had higher levels of stress than the female employees, the employees over 50 and between 41-50 years of age had overall stress at work more than the employees between 21-30 years of age, and the employees with 5-10 years of work experience had overall stress at work more than the employees with less than 5 years of work experience. Moreover, the study indicated that the overall work performance factors had a positive relationship with the stress at work at a high level.

Keywords: work performance factors, stress

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของบุคลากร : กรณีศึกษา สำนักงาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ จันทรประภาเลิศ ประธานกรรมการ ดร.นพวรรณ พจน์พิศุทธิพงษ์ กรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพร นิลาภรณ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา ในการช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แก้ไขตรวจทาน ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนความรู้อันมีค่ายิ่ง และสามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ขอขอบพระคุณบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว รวมถึงเพื่อนทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในทุกด้านด้วยดีตลอดมา

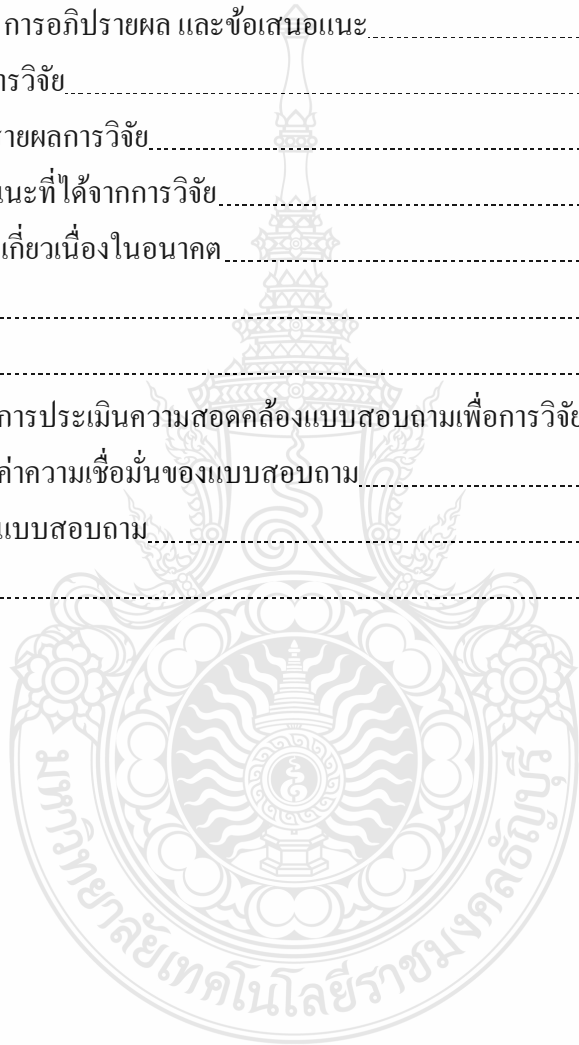
จินดารัตน์ บุตรจินดา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(11)
บทที่ 1 บทนำ.....	12
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	12
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	14
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	14
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....	15
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเครียด.....	18
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเครียดในการทำงาน.....	23
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการทำงาน.....	27
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
2.5 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์.....	49
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	77
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	79
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	85
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก การประเมินความสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	96
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	101
ประวัติผู้เขียน.....	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางการลาป่วยและลาออกของบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ 2556 - 2558.....	38
ตารางที่ 3.1 ตารางระดับคะแนนแบบสอบถามใน ส่วนที่ 2.....	42
ตารางที่ 3.2 ตารางแปลผลของปัจจัยด้านการทำงาน.....	43
ตารางที่ 3.3 ตารางระดับคะแนนแบบสอบถามใน ส่วนที่ 3.....	43
ตารางที่ 3.4 ตารางลักษณะการตอบ.....	44
ตารางที่ 3.5 ตารางแปลผลของคะแนนความเครียดในการทำงาน.....	44
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล.....	50
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ระดับความคิดเห็น ต่อปัจจัยด้านการทำงาน (ภาพรวม).....	52
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการทำงาน ด้านลักษณะงาน.....	53
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการทำงาน ด้านบทบาทในองค์กร.....	55
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการทำงาน ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน.....	56
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการทำงาน ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในอาชีพ.....	57
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการทำงาน ด้านโครงสร้างและบรรยากาศขององค์กร.....	59
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความรู้สึกต่อความเครียดในการทำงาน (ภาพรวม).....	61
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความรู้สึกต่อความเครียดในการทำงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพกาย.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความรู้สึกต่อความเครียดในการทำงาน	
ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพจิต.....	63
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับความรู้สึกต่อความเครียดในการทำงาน	
ด้านการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม.....	64
ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามเพศ.....	65
ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามอายุ.....	65
ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างความเครียดในการทำงานของบุคลากร โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ.....	66
ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน.....	67
ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างความเครียดในการทำงานของบุคลากร โดยภาพรวม จำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน.....	68
ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	69
ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	69
ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของบุคลากร จำแนกตามกลุ่ม/ศูนย์/สำนัก ที่สังกัด.....	70
ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างความเครียดในการทำงานของบุคลากร โดยภาพรวม จำแนกตามกลุ่ม/ศูนย์/สำนัก ที่สังกัด.....	71
ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการทำงาน ในแต่ละด้านกับความเครียดในการทำงานของบุคลากร.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.23 แสดงสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากรแตกต่างกัน.....	75
ตารางที่ 4.24 แสดงสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการทำงานมีความสัมพันธ์ กับความเครียดในการทำงานของบุคลากร.....	76

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 16

